

Tillämpningsanvisning – bilaga till Riktlinje för investeringsverksamhet

1 Inledning

Denna tillämpningsanvisning är ett kommunövergripande dokument som ska vara ett stöd åt Heby kommuns Riktlinje för investeringsverksamhet. Anvisningen avser investeringsverksamhet gällande materiella och immateriella anläggningstillgångar. Finansiella anläggningstillgångar behandlas inte i denna anvisning.

Tillämpningsanvisningen utgår från lagen om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för Kommunal Redovisnings (RKR) rekommendationer.

Syftet med tillämpningsanvisningen är att ge mer detaljerade anvisningar till de rubriker som finns i Riktlinje för investeringsverksamhet vilka är av mer övergripande karaktär. Tillämpningsanvisningen ska därmed säkerställa en korrekt hantering av investeringar i verksamheten.

2 Definition investering och anläggningstillgång

En investering är en anskaffning (inköp, uppförande eller gåva) av en materiell eller immateriell anläggningstillgång.

Ett inköp ska klassificeras som investering när följande tre kriterier uppfylls:

- Anläggningstillgången är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.
- Anläggningstillgången ska ha en bedömd livslängd på minst tre år
- Värdet på anläggningstillgången är minst ett prisbasbelopp.

Uppfylls inte kriterierna för att vara en investering ska inköpet/uppförandet redovisas som en driftkostnad i verksamheten. Investeringar ska i normalfallet aktiveras och höja tillgångens bokförda värde.

Med immateriella anläggningar avses en tillgång utan fysisk form. Exempel på immateriella anläggningstillgångar är nyttjanderätt, licenser och programvaror.

Med materiell anläggningstillgång avses en fysisk tillgång. Exempel på materiella anläggningstillgångar är fastigheter, tekniska anläggningar, maskiner, inventarier och konst.

2.1 Immateriell anläggningstillgång

En immateriell anläggningstillgång är en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk form. Tillgången är identifierbar om det går att dela av den och sälja, överlåta, licensera, hyra ut eller byta den, även ett patent eller en licens räknas som identifierbart.

För att tillgången skall räknas som immateriell anläggningstillgång krävs

- Att den förväntas ge upphov till ekonomiska fördelar, antingen i form av intäkter eller som kostnadsbesparingar.
- Att kommunen har kontroll över resursen och kan säkerställa att de framtida ekonomiska fördelarna kommer att komma kommunen till gagn.
- Att tillgången ska uppgå till ett väsentligt värde.

2.2 Mark och markanläggning

Mark och markanläggning är en materiell anläggningstillgång. Den del av fastighetsvärdet som utgör markvärdet skrivs inte av då mark förutsätts ha en obegränsad livslängd och ett bestående värde. Däremot så kommer markvärdet generera interna räntekostnader som belastar driftbudgeten.

Med markanläggning avses på marken uppförda anordningar av permanent natur. Hit räknas:

- Markarbeten som gör marken plan eller fast, röjning, schaktning och torrläggning av marken.
- Olika anläggningar som parkeringsplatser, gator, dagvattendammar, parker, planteringar och dylikt.
- Vatten och avloppsledningar samt brunnar

Inköp av mark

Kommunen kan köpa in mark antingen för att ha som markreserv eller för att utföra markexploatering. Anvisningar gällande markexploatering redogörs för i en separat tillämpningsanvisning.

Fastighetsvärdering och detaljplanekostnader ingår inte i investeringen. Dessa kostnader redovisas som driftskostnad och kommer inte ingå i markens värde som finns angivet i anläggningsregistret.

Om fastigheten förvärfvas genom inköp och består av både mark och byggnad fördelas inköpsvärdet på mark och byggnad. Även lagfartskostnaden ska fördelas på mark och byggnad.

2.3 Fastigheter, byggnader och tekniska anläggningar

Fastigheter, byggnader och tekniska anläggningar är en materiell anläggningstillgång. Byggnadens olika delar skrivs av i komponenter, t ex tak, fönster, stomme.

Tekniska anläggningar är produktion, distribution, omvandling eller hantering av elektricitet, tele-, TV- och radiosignaler, digital datatrafik samt värme, kyla, vatten, avlopp och avfall eller annan teknisk anläggning.

Ny-, till- och ombyggnad

Åtgärder genom ny-, till- eller ombyggnad ska bokföras som en anläggningstillgång, förutsatt att nyttjandeperioden och beloppet överstiger gränsvärdet. Om åtgärden påverkar befintliga komponenter, som finns i anläggningsregistret, ska dessa komponenter bokas bort från anläggningsregistret eftersom komponenten inte längre finns kvar i fysisk form. Om komponenten har ett bokfört värde kommer det att påverka driften.

Rivnings- och saneringskostnader

Ibland uppstår rivnings- och saneringskostnader i samband med investering. Huvudregeln är att denna typ av utgift ska redovisas som en driftkostnad. Det finns dock få tillfällen då rivnings- och saneringsutgifter kan ingå i investeringen och aktiveras i balansräkningen. Bedömningen görs av Ekonomienheten. Tillfälliga byggvägar, som i ett senare skede tas bort, ska bokas som en driftkostnad.

Evakueringslokaler i samband med om- och tillbyggnad

Kostnader för evakueringslokaler i samband med om- och tillbyggnad av lokaler ska redovisas som en driftkostnad.

Verksamhetsanpassning av fastighet

Om det finns behov av att anpassa fastigheten efter verksamhet så ska kostnaden i vissa fall hanteras som en investering för verksamheten och i vissa fall blir det en utökad hyreskostnad då fastighetsägaren blir den som får ta investeringen.

Fastighetsägaren tar det som investering om beloppet är större än tre prisbasbelopp och blir då en ökad hyreskostnad. Belopp under tre prisbasbelopp faktureras från fastighetsvärden till kommunen, då får verksamheten en driftskostnad.

Vid verksamhetsanpassning över tre prisbasbelopp ska en behovsanmälan fyllas i. Blanketten finns på Insidan.

Verksamhetsanpassning av lokaler

Anpassningar av lokaler för verksamhetens behov som är värdehöjande eller ökar servicepotentialen för verksamheten ska hanteras som investering om nyttjandeperioden beräknas till minst tre år. I annat fall hanteras det som driftkostnad. Bedömningen görs av Ekonomienheten.

Kostnader för åtgärder på byggnad som uppkommer till följd av myndigheters förelägganden ses vanligtvis som en driftkostnad, men kan leda till en investering beroende på omfattning.

Tillgänglighetsanpassning

Tillgänglighetsanpassningar av byggnader hanteras som driftkostnad eller investering beroende på om anpassningen uppfyller kriterierna för investering eller inte. Tillgänglighetsanpassningar görs inte enbart på byggnader. Det kan även handla om tillgänglighetsanpassning av allmänna platser. Det kan vara en gata, väg, park, torg eller annat område som är avsett för ett gemensamt behov.

Planerat underhåll

Under anläggningens livslängd bibehålls tillgångens skick genom planerat underhåll. En underhållsplan över de olika komponenternas nyttjandeperiod ska finnas och om en större komponent byts ut helt, till exempel ett tak eller VA-ledning, klassas det som anläggningstillgång (reinvestering). Om den gamla komponenten inte är helt avskriven ska det uträngöras, vilket innebär att kvarvarande bokfört värde blir en driftkostnad för verksamheten.

Reparation och underhåll

Mindre delar i en komponent som går sönder och åtgärdas räknas som löpande reparationer och kostnadsförs direkt.

Återställandekostnader

Om beräknade kostnader för nedmontering och bortforsling av tillgång, inklusive återställande av plats där tillgången varit installerad, uppfyller kriterierna för avsättning i balansräkningen, ska de också räknas med i anskaffningsvärdet enligt RKR:s rekommendationer. Bedömning av kommande återställandekostnader görs vid anskaffningen av en materiell anläggningstillgång. Dessa kostnader kommer därmed att fördelas som avskrivning under nyttjandeperioden av anläggningstillgången.

2.4 Maskiner och inventarier

Maskiner och inventarier är en materiell anläggningstillgång. Med maskiner menas anskaffning av t.ex. maskinell utrustning i vatten- och avloppsreningsverk eller maskiner för kök, tvätt och städ.

Med inventarier menas anskaffning av icke fast utrustning så som möbler och övrig lokalutrustning.

Maskiner och inventarier skrivs av under ett antal år baserat på vilken livslängd som tillgången anses ha, måste vara minst tre år. Avskrivning och internränta belastar driftbudget.

Vid en anskaffning av flera maskiner och inventarier med ett naturligt samband och under en begränsad tid ska anskaffningsvärdet avse det samlade anskaffningsvärdet. Vid förstagångsinköp av maskiner och inventarier till en ny eller utvidgad anläggning betraktas det som en investering även om varje enskild inventarie kostar mindre än ett prisbasbelopp.

Om inköpet inte är en samlad anskaffning ska de kostnadsföras som driftkostnad då det är klassat som förbrukningsinventarie, t ex inköp av enstaka möbler.

Utbyte av inventarier

Löpande utbyte av inventarier ska kostnadsföras om beloppet understiger värdet för en investering. Uppgår beloppet till minst ett prisbasbelopp och nyttjandeperioden överstiger tre år redovisas utbytet som en investering.

IT-investeringar

Utgifter i samband med IT- investeringar kan bestå av flera olika delar såsom hårdvara, programvara, vissa konsultinsatser, egen arbetstid och utbildning av användare mm. De olika typerna av utgifter som uppstår vid IT-investeringar måste redovisas på olika sätt, en del kan redovisas som investering medan andra delar ska redovisas som driftkostnader.

Investeringar i programvara/system ska redovisas som en immateriell anläggningstillgång medan investering i hårdvara ska redovisas som materiell anläggningstillgång.

- Vissa utgifter t.ex. utbildning och lön ska redovisas som driftkostnad.
- Vissa externa konsultkostnad redovisas som materiell anläggningstillgång, bedömning görs av ekonomienheten.
- Interna kostnader i samband med ett IT- investeringsprojekt ska som regel redovisas som driftkostnader och inte som investering.
- För att få redovisa utgifter i ett IT-projekt som investering krävs att man kan visa att den immateriella tillgången kommer att ge direkta ekonomiska fördelar i form av lägre kostnader eller högre intäkter.

Inventarielista

För att tillgodose en god intern kontroll ska verksamhetsansvarig chef på respektive enhet föra en förteckning över maskiner och inventarier.

Den inventarielista som finns upprättad ska uppdateras löpande enligt Riktlinjer för investeringsverksamhet. Inventarielistans innehåll ska bestå av de maskiner och inventarier som finns kvar i verksamheten, både de som är under avskrivning samt de som är färdigavskrivna.

För att kunna hålla listan uppdaterad behöver det regelbundet genomföras en inventering. Inventeringen bör ske enligt en inventeringsplan där tidsintervall framgår samt inventeringsanvisning. Verksamhetschef/Enhetschef är ansvarig för att inventering genomförs.

När inventeringen är genomförd lämnas dokumentation till ekonomienheten så att anläggningsregistret kan uppdateras.

Om det under inventering framgår att en inventarie inte längre finns kvar i verksamheten ska den bokas bort ur anläggningsregistret, det vill säga utrangeras. Den ska även tas bort från inventarielistan.

Det finns olika anledningar till att en inventarie inte längre finns kvar i verksamheten.

- Inventarie har blivit såld
- Inventarie har kasserats då den blivit obrukbar
- Inventarie har blivit stulen

Blankett för anmälan av utrangering ska då fyllas i där det tydligt framgår vilken inventarie som ska utrangeras och varför. Ifylld blankett lämnas till ekonomienheten.

2.5 Konst

Med offentlig konst avses konstverk som finns i lokaler eller på platser som är tillgängliga för allmänheten. Konst skrivs inte av utan anses ha en obegränsad livslängd och ett bestående värde. Konst genererar dock interna räntekostnader som belastar driftbudget.

2.6 Anläggningsregister

Ett anläggningsregister är en sammanställning av de anläggningstillgångar som finns i kommunen. I registret ska det framgå vad som är investerat, vid vilken tidpunkt, till vilket värde som investeringen införskaffades och hur lång livslängd (nyttjandeperiod) investeringen beräknas ha. Det ska även framgå vilken verksamhet som har gjort investeringen, så ansvarsnummer anges i anläggningsregistret. Om en investering består av olika komponenter så kommer varje del att registreras separat då de har olika avskrivningstid. Syftet är att få en överblick över de immateriella och materiella anläggningstillgångar som finns i verksamheterna.

Dessa uppgifter kan behövas som underlag för de upplysningar som ska lämnas om anläggningstillgångar i årsbokslutet eller årsredovisningen. Enligt bokföringslagen ska registret uppdateras en gång om året. Därför är det av vikt att respektive verksamhet har en uppdaterad inventarielista och att inventering sker regelbundet med återkoppling till ekonomienheten.

Anläggningsregistret ska stämma överens med verkligheten. Om det i inventeringen kommer fram att en investering inte längre finns kvar i verksamheten ska den bokas bort, utrangeras, ur anläggningsregistret. Har tillgången då ett restvärde kvar så kommer detta värde att belasta resultatet på den verksamhet som har nyttjat tillgången, det blir då en driftskostnad.

Man ska inte vänta med att utrangera en anläggningstillgång, om någonting brinner upp, blir stulet eller på annat sätt förgås. Det ska omedelbart rapporteras till ekonomi för att boka bort tillgången i registret.

2.7 Investeringsbidrag

Avgifter eller offentliga bidrag som är hänförliga till investeringar ska redovisas enligt Kommunala Redovisningsrådets rekommendation RKR R2 (www.rkr.se). Exempel är anslutningsavgifter VA och statlig medfinansiering.

Syftet med denna redovisningsprincip är att värdet på kommunens tillgångar ska baseras på nedlagda investeringsutgifter. Erhållna bidrag eller avgifter ska inte reducera tillgångens bokförda värde. Inkomster och utgifter ska bruttoredo visas.

Avgifter eller offentliga bidrag hänförliga till investeringar ska redovisas som förutbetalda intäkter och sedan intäktsförs inkomsten på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning. Det innebär att intäkten fördelas över samma nyttjandeperiod som den aktuella investeringen skrivs av. För anläggningstillgångar som komponentredovisas fördelas intäkten baserat på den genomsnittliga viktade avskrivningstiden för tillgången.

Avgifter och bidrag som understiger ett prisbasbelopp intäktsförs direkt.

Inkomster från andra bidrag som inte är offentliga till finansiering av investeringar från till exempel privata aktörer intäktsförs i takt med att investeringen färdigställs och intäktskriterierna är uppfyllda. Det vill säga när investeringen är färdig att tas i drift, har kommunen fullgjort sin förpliktelse och inkomsten ska därför till fullo vara intäktsförd.

3 Bedömning och gränsdragning

3.1 Anskaffningsvärde

Anskaffningsvärde för köpta anläggningstillgångar är, förutom inköpspriset, utgifter som är direkt hänförliga till förvävet till exempel.

- Iordningställande av plats, om man behöver göra förändring i lokalen för att maskinen skall få plats.
- Leverans och hantering, transport av maskinen till oss samt om vi behöver hjälp med att flytta maskinen till rätt position.
- Installation, inkoppling av el och vatten.
- Konsulttjänster, om konsultens arbete är direkt kopplat till förvävet av anläggningstillgången. Utredningar och undersökningar är förberedelser inför investeringen och ska kostnadsföras.
- Lagfart, utgifter för avstyckning i samband med köp bildande av fastigheter.

- Återställningsutgifter, utgifter för nedmontering och bortforsling av tillgången och återställande av plats där tillgången varit placerad under förutsättning att de beräknade utgifterna uppfyller kriterierna för när en avsättning ska redovisas i balansräkningen.

Anskaffningsvärde för uppförda (tillverkade) egna anläggningstillgångar. Förutom ovan nämnda exempel så ska man ha med

- Intern kostnad. För personal som arbetar med att utveckla eller iordningsställa anläggningstillgångar ska löneutgiften tas med i anskaffningsvärdet. Med löneutgift avses lön samt PO pålägg. Tidsredovisning krävs för att löneutgiften ska kunna aktiveras som anläggningstillgång. Vid användning av egna maskiner ska direkta kostnader och skälig andel av avskrivningarna tas med.

Anskaffningsvärde för en immateriell anläggningstillgång är summan av de utgifter som uppkommer från och med den tidpunkt då tillgången först uppfyller kriterierna för att klassas som immateriell anläggningstillgång. Utgifter som kostnadsförts tidigare räkenskapsår får inte ingå i anskaffningsvärdet.

4 Investeringsprocessen

4.1 Behov/Initiativ

Behov av en investering kan uppstå på flera olika sätt. Oftast är det verksamheten som ser behovet av en investering till följd av till exempel volymförändringar eller brister i processen. Initiativ kan också komma från de förtroendevalda vid exempelvis strategiska investeringar. Ibland måste investeringar genomföras på grund av lag- och miljökrav. Det kan också uppstå ett investeringsbehov utifrån krav på resurseffektivitet.

4.2 Utredning/Planering

När verksamheten har lokaliserat sina behov av investeringar ska utredning och planering göras för att kunna göra en prioritering mellan investeringarna. I utredningsfasen ska verksamheten identifiera, analysera och utvärdera olika lösningar som, effektivt och långsiktigt ekonomiskt hållbart, bedöms kunna säkerställa de behov som har identifierats i behovsanalysen.

För att verksamheten ska kunna göra rätt prioriteringar av investeringarna ska beslutsunderlag tas fram. I underlaget ska det finnas tillräcklig information för att verksamheten ska kunna besluta om vilka investeringar som ska genomföras och för att kunna arbeta fram en investeringsplan. Underlaget ska innehålla följande:

- **Investerings mål och syfte**
En kartläggning av de bakomliggande orsakerna till att behovet uppstått och ge en beskrivning av investeringsprojekts mål och syfte.
- **Tidsplan**
När investeringen beräknas påbörjas och avslutas.
- **Driftskonsekvenser**
Vilka konsekvenser som kan bli på driftverksamheten när investeringen är gjord, t ex ökad volym att drifva. Kostnader i driften som kan uppkomma inför en investering, som inte ingår i investeringsbeloppet, t ex undersökningar.
- **Konsekvensbeskrivning för utebliven investering**
Beskrivning av konsekvenser som kan uppstå om investeringen inte genomförs.
- **Kalkyl**
Kalkyl där den totala investeringsutgiften är specificerad. Kalkylen ska även innehålla kapitalkostnader, ökade driftkostnader samt ökade driftintäkter.

4.3 Beslut/Avslag

Inför budgetbeslut av investeringar ska varje verksamhet presentera sin investeringsplan för sin förvaltning. Med planerna, som underlag, så arbetas en gemensam investeringsplan fram inom förvaltningen. De olika förvaltningarna i kommunen ska årligen utarbeta en investeringsplan för den kommande tioårsperioden. Investeringsplanen ska innehålla uppgifter om vad som ska investeras, när investeringsutgifterna faller ut tidsmässigt och investeringsbeloppet.

Med investeringsplanerna som underlag skapas då en investeringsbudget. Investeringsbudgeten ska presenteras för respektive nämnd. Nämnderna lämnar då förslag på beslut vidare till kommunfullmäktige via kommunstyrelsen i samband med beslut om budget och flerårsplan.

Beslut om eventuella kompensationer för ökade kapitalkostnader sker i samband med beslut om utökad ramtilldelning. Ränta och ökad driftkostnad regleras mot verksamhet i ramtilldelning som extra volymökning för budgeterade investeringar.

4.4 Genomförande/Uppföljning

När kommunfullmäktige fattat beslut om budget och flerårsplan övergår investeringsprocessen till genomförandeskedet. Då genomförs projektering och upphandling. I samband med det blir även en mer exakt kalkyl för investeringen känd. Vid genomförande av investeringar ska kommunens riktlinjer för upphandling och direktupphandling beaktas.

Ett separat igångsättningstillstånd behövs om investeringen överstiger 500 tkr. Ett igångsättningsbeslut ska tas i respektive nämnd. Tjänsteman/chef lämnar ett ärende till nämnd när det är dags att börja arbeta med investeringen under det år som investeringsbudget är beslutad. Där ska det tydligt framgå vad investeringen består av, tidsplan för genomförandet samt en budgetkalkyl över projektets investeringskostnader och kommande kapitalkostnader. Om investeringen kräver en upphandling ska anbudsfrågan vara klar innan ärende för igångsättningstillstånd lämnas till nämnd så att alla kostnader är med i kalkylen.

Löpande utgifter som är aktiverbara för investeringen konteras enligt kommunens kodplan. Varje investering ska i redovisningen förses med ett unikt projektnummer som tilldelas av ekonomienheten. Komponentredovisning tillämpas för de investeringar som omfattas av komponentindelning.

Respektive nämnd ansvarar för att samtliga investeringar följs upp i samband med ordinarie ekonomiska uppföljningar enligt anvisningar för uppföljning. Avvikelser från den ursprungliga budgeten ska analyseras och kommenteras med förslag till åtgärder för att lösa prognostiserad negativ avvikelse. Om avvikelse från beslut avseende inriktning, omfattning eller tidpunkt föreligger eller befaras ska detta också kommenteras i samband med ordinarie uppföljningar. Prognos ska ingå.

4.5 Slutredovisning/Utvärdering

När investeringen är färdigställd ska en slutredovisning göras och informeras ekonomienheten att investeringsprojektet ska aktiveras i anläggningsregistret för att redovisning av avskrivningar och ränta ska kunna ske på respektive kostnadsställe/verksamhet. Det innebär att kapitalkostnader beräknas från och med aktiveringen och belastar den verksamhet som nyttjar tillgången. Med färdigställande avses att tillgången tagits i bruk och att alla investeringsutgifter redovisats.

Verksamhetschef ansvarar för att ekonomienheten informeras om att investeringen är genomförd och klar att aktiveras. En slutrapportering sker till nämnden i och med årsredovisningen.

Inom verksamheten bör en utvärdering av investeringen göras där man jämför förkalkyl med efterkalkyl. Syftet är att främja organisatoriskt lärande och därför ska utvärderingen även innehålla en summering av de erfarenheter och lärdomar som uppkommit under projektet. Till exempel kan utvärderingen innehålla frågor som:

- Har investeringens syfte och mål uppnåtts?
- Har några avvikelser inträffat i förhållande till förkalkyl/budget?
- Har tidplanen hållit?
- Om avvikelser skett på ovanstående punkter, vilka är orsakerna?
- Vilka lärdomar och erfarenheter har vi dragit av investeringsprojektet?

5 Budget

I det årliga budgetarbetet och vid beslut i Kommunfullmäktige av Mål- och budget för kommande år så ingår även investeringsbudget. Investeringsbudgeten är separerad från driftbudget och det går inte att flytta medel mellan dessa två budgetdelar.

De verksamheter som har ett investeringsbehov ska ta fram underlag över vad de behöver investera under kommande 10 års period. Enhetschef ska sammanställa sina önskemål kring hur de ser investeringsbehovet och underlag ska lämnas till politiken för beslut. Ekonomienheten ansvarar för att hålla ihop arbetet med hela kommunens investeringsbudget.

Investeringsmedel för påbörjade investeringsprojekt, som inte är slutförda innevarande år, ska flyttas till kommande års investeringsbudget. Det sker i årsbokslut. Överskott på en investering innevarande år får inte kvittas mot underskott på en annan investering.

Vid behov av omdisponering av investeringsmedel, inom enhet, nämnd eller mellan nämnder, ska beslut fattas i respektive nämnd.

Utförda investeringar kommer öka på kostnader inom driftbudget. Därför är det nödvändigt att redan i jobbet med investeringsbudget även ha med beräkningar över hur kapitalkostnaderna (avskrivningar och internränta) kommer se ut efter utförd investering.

Årlig process investeringsbudget

Sammanställning i tabellform över kommunens investeringsprocess i en tidsplan som täcker hela året, förtydligat med vilka arbetsmoment som hör till förvaltning respektive politisk verksamhet.

Månad	Förvaltning	Politisk verksamhet
Januari	Kommande investeringsbehov sammanställs	
Februari	Kommande investeringsbehov sammanställs	
Mars	Kommunledningsgruppen jobbar med investeringsbudget för kommande år	
April	Mål och budgetkonferens (april eller maj)	Mål och budgetkonferens (april eller maj)
Maj	Mål och budgetkonferens (april eller maj)	Mål och budgetkonferens (april eller maj)
Juni		Preliminärt beslut kommande års investeringsbudget i Kommunstyrelsen
Juli		
Augusti	Uppdatering av investeringsbudget för kommande år innan beslut i nämnd	
September	Uppdatering av investeringsbudget för kommande år innan beslut i nämnd	
Oktober		Beslut investeringsbudget i respektive nämnd samt Kommunstyrelsen
November		Beslut investeringsbudget i Kommunfullmäktige
December	Investeringsbudget för kommande år registreras i ekonomisystemet	

6 Avskrivningar och internränta

6.1 Avskrivningar

En investering ska i förekommande fall delas upp i olika komponenter beroende på att de olika ingående delarna i investeringen kan utnyttjas under olika lång tidsperiod, innan man måste byta ut komponenten mot en ny.

En byggnad ska delas upp i exempelvis tak, stomme, hiss, fönster mm. Kostnaden för dessa olika komponenter ska fördelas över olika lång tid. Komponenternas fördelning över olika nyttjandeperioder sker i samband med att man aktiverar investeringen och bokar in den i anläggningsregistret. Dock bör man ha tagit hänsyn till komponenterna redan i prognos/budget arbetet, så avskrivningar är bara verktyget till vad som redan har bestämts.

Avskrivningarna ska påbörjas vid det tillfälle då investeringen tas i bruk. Vid större investeringsprojekt så kan delar av investeringen vara färdigställda och börja utnyttjas innan allt är klart. Då ska avskrivningarna påbörjas på de delar som är färdigställda.

Avskrivningarna kostnadsförs i den eller de verksamheter som nyttjar investeringen. Eftersom att investeringen delas upp i komponenter, vilka har olika lång nyttjandeperiod, så innebär det att på en investering så har olika ingående delar olika lång avskrivningstid. I normalfallet så sker avskrivningarna linjärt det vill säga att tillgången skrivs av med lika stor del varje månad.

Nyttjandeperioden utgör grunden för bedömningen om avskrivningens längd.

Avskrivningar sker månadsvis och belastar verksamheten tills det att investeringen är helt avskriven och inte längre har något bokfört värde.

6.2 Nedskrivning av anläggningstillgång

Det kan inträffa händelser som gör att investeringen inte längre fyller sin funktion eller sitt syfte. Då ska värdet justeras ner på investeringen helt eller delvis beroende på den bedömning som görs.

Verksamheterna bör kontrollera/inventera sina anläggningstillgångar minst en gång per år. Dels för att se att de är kuranta och dels för att få en uppfattning om det framtida investeringsbehovet.

Vid bedömning av om det föreligger ett nedskrivningsbehov ska minst ett av följande kriterier vara uppfyllt:

- Tillgången används inte och beslut har fattats om att avveckla tillgången.
- Tekniska eller legala förändringar har gjort att tillgången inte längre kan användas (eller används) för sitt ursprungliga ändamål.
- Tillgången har åsamkats fysiska skador som sänker dess värde och/eller sin årliga servicepotential.

Det redovisade värdet ska skrivas ned till återvinningsvärdet om återvinningsvärdet för en tillgång är lägre än redovisat värde. Återvinningsvärdet är det värde som man kan erhålla för tillgången till exempel skrotvärde.

När ett nedskrivningsbehov har identifierats ska verksamhetsansvarig chef informera ekonomienheten. Beslut om nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar fattas av ekonomichef.

En nedskrivning ska omedelbart kostnadsföras i resultaträkningen. Det belastar således verksamheten direkt i samband med att nedskrivningsbehovet har upptäckts.

Om en nedskrivning inte behöver ske helt utan enbart delvis så ska framtida avskrivningar anpassas så att det nya redovisade värdet, efter avdrag för eventuellt restvärde, fördelas över tillgångens återstående nyttjandeperiod.

Om en tidigare nedskrivning, helt eller delvis, inte längre är motiverad, ska en återföring av en nedskrivning redovisas över resultaträkningen.

En återföring av en tidigare nedskrivning får dock inte leda till att det redovisade värdet överstiger vad som skulle ha redovisats (efter avskrivningar) om ingen nedskrivning blivit gjord.

6.3 Omprövning av nyttjandeperiod

Nyttjandeperioden på investeringarna bör omprövas (regelbundet) med cirka 10 års mellanrum för att se om det är relevant nyttjandeperiod på de investeringar som finns med i anläggningsregistret. Detta gäller främst investeringar som är belastade med långa avskrivningstider.

6.4 Internränta

Internränta ska beräknas årsvis och den utgörs av den av SKR årligen rekommenderade räntan. Beräknad internränta anges i det budgetunderlag som årligen beslutas av Kommunfullmäktige.

Räntekostnader bokförs månadsvis och beräknas på det bokförda restvärdet på investeringen vid periodens början, vilket är anskaffningsvärdet minus de ackumulerade avskrivningarna.

De investeringar som inte belastas med avskrivningar, exempelvis mark och konst, kommer för all framtid att belastas med en räntekostnad.

7 Avyttring

7.1 Utrangering av anläggningstillgång

När en materiell tillgång tagits ur bruk och bedöms sakna värde för verksamheten ska den inte längre redovisas som en tillgång. Det innebär att tillgången ska bokas ur kommunens anläggningsregister.

Det i sin tur innebär att det kvarvarande bokförda värdet på tillgången kommer att redovisas som en driftkostnad i den verksamhet som nyttjat tillgången.

7.2 Försäljning av anläggningstillgång

Försäljningen hanteras på olika sätt beroende på om det är lös eller fast egendom.

Försäljning av anläggningstillgång måste meddelas till ekonomi så att den sålda tillgången kan bokas bort ur anläggningsregistret och att det görs en korrekt beräkning på om det blir en vinst

eller förlust på försäljningen.

Resultatet av försäljningen är beroende på försäljningspriset i förhållande till det bokförda värdet på tillgången. Vid försäljning, var noga med om det är moms eller inte på det som vi säljer.

Lös egendom

Lös egendom är all egendom som inte är fast egendom.

Försäljning av en anläggningstillgång sker genom annonsering i offentliga medier. De som är intresserade av att köpa tillgången ska lämna ett bud på den tillgång som ska säljas, och den som lagt det bästa ekonomiska budet för kommunen får köpa tillgången. Full ersättning skall ha kommit kommunen tillhanda innan äganderätten kan övergå till köparen.

Tänk på att vara noga med om buden skall lämnas inklusive eller exklusive moms, fysiska personer (privatpersoner) brukar oftast lämna pris inklusive moms medan juridiska personer (företag) brukar oftast lämna exklusive moms.

Fast egendom

Fast egendom är fastigheter (mark), byggnader och anläggningar som uppförts på fastigheten för stadigvarande bruk.

Observera att viss fast egendom (exploateringsfastigheter) inte betraktas som anläggningstillgång utan det är en omsättningstillgång. Försäljning av fast egendom regleras i enlighet med de regelverk som finns i kommunen idag.

Bilagor och mallar som nämnds i detta dokument finns att hämta på Heby kommuns intranät, Insidan.